

Súd: Okresný súd Revúca  
Spisová značka: 5P/53/2014  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6814205903  
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 10. 2014  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Prčová  
ECLI: ECLI:SK:OSRA:2014:6814205903.3

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Revúca pred samosudkyňou JUDr. Luciou Prčovou v právnej veci starostlivosti o maloletú F. A., F.. XX.XX.XXXX, t. č. v Krízovom stredisku „Za dôstojný život“, Vajanského č. 71, Lučenec, v konaní zastúpenej Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca, dieťa rodičov: matky P. A., F.. XX.XX.XXXX, T. Š.L. Č.. XX, D. a otca neuvedeného, v konaní o zverenie maloletej do náhradnej starostlivosti takto

### rozhodol:

Súd nad maloletou F. A., F.. XX.XX.XXXX nariaďuje ústavnú starostlivosť, ktorú bude vykonávať Detský domov Margarétka, Vajanského č. 71 Lučenec.

Matka je povinná prispievať na výživu maloletej F. mesačne výživné vo výške 30 % sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa, podľa zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, vždy do každého 25-teho dňa v mesiaci vopred k rukám Krízového strediska „Za dôstojný život“, Vajanského č. 71, Lučenec, počnúc dňom 10.09.2014.

Matka je povinná prispievať na výživu maloletej F. mesačne výživné vo výške 30 % sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa, podľa zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, vždy do každého 25-teho dňa v mesiaci vopred k rukám Detského domova Margarétka, Vajanského č. 71, Lučenec, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

Matka je povinná zaplatiť Krízovému stredisku „Za dôstojný život“, Vajanského č. 71, Lučenec zameškané výživné za obdobie od 10.09.2014 do 31.10.2014 vo výške 46,13 €, na zaplatenie ktorého sa matke povoľujú splátky po 10,- € mesačne, splatné spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok, v prípade neuhradenia čo i len jednej splátky v lehote splatnosti.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu na trov konania.

### odôvodnenie:

Uznesením zo dňa 20.08.2014, č.k. 5P/53/2014 - 8 súd začal konanie o zverenie maloletej F. A. do náhradnej starostlivosti z dôvodu, že matka ako jediný známy rodič maloletej sa o maloletú od pôrodu nestará, už v nemocnici podpísala privolenie na osvojenie dieťaťa, uviedla, že nie je ochotná sa o maloletú starať, pretože táto pochádza zo vzťahu s cudzím mužom, pričom jej druh, s ktorým žije v spoločnej domácnosti, bol vo výkone trestu odňatia slobody, po návrate zistil, že mu bola neverná, ju žiadal, aby sa dieťaťa vzdala. Keďže v čase tehotenstva pre pokročilú graviditu už nebolo prerušenie tehotenstva možné, rozhodla sa po narodení dieťaťa podpísať privolenie na osvojenie dieťaťa.

Tým istým uznesením súd zároveň dočasne zveril maloletú do starostlivosti právnickej osoby - Krízového strediska „Za dôstojný život“, Vajanského 7A, Lučenec.

Matka maloletej sa k uzneseniu o začatí konania nevyjadřila.

Dokazovanie súd vykonal správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca z prešetrenia pomerov v rodine maloletej, správou z Krízového strediska „Za dôstojný život“ o maloletej, potvrdeniami Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Revúca na matku maloletej, rodným listom maloletej, vyhlásením matky maloletej o privolení na osvojenie dieťaťa, sociálnou správou o dieťati Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca a zistil nasledujúci skutkový stav veci:

Z rodného listu maloletého dieťa vyplynulo, že maloletá F. A. narodená XX.XX.XXXX je dieťa matky P. A. a otca neuvedeného. Zo sociálnej správy o dieťati mal súd preukázané, že matka maloletú zanechala po narodení dieťaťa v pôrodnici z dôvodu, že sa o dieťa nechce starať. Dňa 15.08.2014 matka pred sociálnou pracovníčkou podpísala privolenie na osvojenie dieťaťa bez vzťahu ku konkrétnym osvojiteľom. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Revúcej zo šetrenia pomerov u maloletého dieťaťa vyplynulo, že matka v súčasnosti žije v spoločnej domácnosti s druhom H. R., F. XX.XX.XXXX, ktorý nie je otcom maloletej. Zo vzťahu matky maloletej a H. R. pochádzajú deti H. R., F. XX.XX.XXXX a P. R., F. XX.XX.XXXX. V spoločnej domácnosti s rodinou žije aj stará matka maloletých detí W. A.. Rodina obýva rodinný dom, ktorý je vo vlastníctve príbuzného druhu matky maloletej.

Zo správy ďalej vyplynulo, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica zapísal maloletú F. A. do prehľadu detí, ktorým treba sprostredkovať náhradnú starostlivosť. Dňa 21.08.2014 dal manželom T. Z., F. XX.XX.XXXX a H. Z., F. XX.XX.XXXX, ktorí sú vedení v zozname žiadateľov o osvojenie ÚPSVaR Banská Bystrica, súhlas s nadviazaním osobného vzťahu s maloletou. Listom zo dňa 06.10.2014 dal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica manželom Z. odporúčenie na zverenie dieťaťa a realizáciu náhradnej rodinnej starostlivosti.

Dňa 29.09.2014 prebehlo nadviazanie osobného vzťahu medzi maloletou F. a žiadateľmi o náhradnú osobnú starostlivosť. Interakcie medzi žiadateľmi a maloletou mali pokojný priebeh, žiadatelia sa o maloletú zaujímali, po celý čas jej boli v blízkosti, držali ju za ruku, hladkali ju, informovali sa na ňu u profesionálneho rodiča aj mimo interakcií. Maloletá bola u žiadateľov aj na krátkodobom pobyte, po ktorom sa vrátila do krízového strediska v poriadku. Krízové stredisko odporučilo zverenie maloletej do starostlivosti žiadateľov - manželov Z..

Z pripojeného spisu Okresného súdu v Revúcej sp. zn. 3P/39/2014 mal súd preukázané, že rozsudkom zo dňa 7. 10. 2014, č. k. 3P 39/2014 - 43 súd určil, že maloletá F. A. je osvojiteľná. Zároveň súd zbavil matku maloletej, P. A. rodičovských práv a povinností. Rozsudok súdu do dňa rozhodnutia v tejto veci nenadobudol právoplatnosť.

Zo správy krízového strediska „Za dôstojný život“ zo dňa 24.09.2014 vyplynulo, že po prijatí maloletej do ich zariadenia na základe uznesenia súdu o predbežnom opatrení je maloletá u profesionálneho rodiča. Jej matka ju odo dňa umiestnenia neprišla ani raz navštíviť, ani sa telefonicky, ani iným spôsobom nekontaktovala za účelom zistenia jej zdravotného stavu alebo celkového vývinu. Maloletá je zdravá a v psychomotorickom vývoji napreduje. Má absolvované všetky povinné očkovania.

Kolízny opatrovník v správe zo šetrenia pomerov u maloletej ako aj na pojednávaní žiadal, aby súd pojednávanie v predmetnej veci odročil vzhľadom na skutočnosť, že o maloletú prejavili záujem žiadatelia o osvojenie, ktorí sú rozhodnutí po právoplatnosti rozsudku o vyslovenie osvojiteľnosti (pozn. súdu konanie vedené na Okresnom súde Revúca pod sp. zn. 3P/39/2014) podať na súd návrh na zverenie dieťaťa do predosvojiteľskej starostlivosti. Vzhľadom na skutočnosť, že o maloletú prejavujú záujem žiadatelia o osvojenie, nie je podľa kolízneho opatrovníka nariadenie ústavnej starostlivosti v záujme maloletej. Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka na pojednávaní vyplynulo, že v súčasnosti

neexistuje osoba vhodná na zabezpečovanie náhradnej osobnej starostlivosti o maloletú a že vzhľadom na prebiehajúci proces osvojenia dieťaťa, opatrenia spojené s umiestnením dieťaťa do pestúnskej starostlivosti Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca, nerealizuje.

Z potvrdení Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Revúca mal súd preukázané, matka maloletej je toho času na rodičovskej dovolenke s maloletou P. A., jej druh je nezamestnaný, vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie.

Podľa ust. § 54 ods. 1 zákona o rodine v platnom znení náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti.

Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine v platnom znení Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Podľa ust. § 54 ods. 4 Zákona o rodine v platnom znení súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná.

Podľa ust. § 54 ods. 5 Zákona o rodine v platnom znení súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

Podľa ust. § 55 ods. 2 Zákona o rodine v platnom znení ak súd nariadil ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa.

Podľa ust. § 81 ods. 1 zákona o rodine v platnom znení ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

Podľa ust. § 81 ods. 2 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

V predmetnom konaní mal súd preukázané, že matka maloletej F. A. sa o maloletú od pôrodu nestará, už v nemocnici podpísala prívolenie na osvojenie dieťaťa, uviedla, že nie je ochotná sa o maloletú starať. Otec maloletej v rodnom liste uvedený nie je, ani sa v priebehu konania nepodarilo zistiť, kto ním je. Taktiež sa nepodarilo zistiť inú (ako rodičia) vhodnú fyzickú osobu, ktorej by bolo možné zveriť mal. F. do náhradnej osobnej starostlivosti, ani vhodnú osobu na zverenie dieťaťa do pestúnskej starostlivosti. V prípade maloletej F. tak boli splnené všetky zákonné podmienky pre nariadenie ústavnej starostlivosti, pretože rodičia, resp. matka nechce zabezpečovať osobnú starostlivosť o ňu a dieťa nemožno zveriť ani do náhradnej osobnej ani do pestúnskej starostlivosti.

Pokiaľ kolízny opatrovník na pojednávaní, ako aj v správe zo šetrenia pomerov uvádzal, že nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletou nie je v jej záujme z dôvodu, že v súčasnosti prebieha proces osvojenia maloletej a žiadatelia o osvojenie budú súdu podávať návrh na zverenie maloletej do predosvojiteľskej starostlivosti, súd v tejto súvislosti uvádza, že v priebehu procesu osvojenia, ale pred jeho zavŕšením nemá osobná starostlivosť budúcich osvojiteľov o maloleté dieťa, aj keď ju vykonávajú na základe rozhodnutia súdu o zverení dieťaťa do ich predosvojiteľskej starostlivosti dlhodobý, resp. trvalý charakter. Zverenie dieťaťa do predosvojiteľskej starostlivosti rozhodnutím súdu podľa § 103 Zákona o rodine, je vždy opatrením dočasného charakteru a je jednou zo zákonných podmienok osvojenia dieťaťa. Aj v priebehu výkonu predosvojiteľskej starostlivosti si budúci osvojitelia svoje rozhodnutie dieťa osvojiť môžu kedykoľvek rozmyslieť a proces osvojenia ukončiť inak než osvojením dieťaťa. Ak by v prebiehajúcom procese osvojenia maloletého dieťaťa, za situácie, keď osobnú starostlivosť o dieťa nevykonávajú rodičia, nebola starostlivosť o dieťa zabezpečená iným opatrením trvalého charakteru (náhradná osobná starostlivosť, pestúnska starostlivosť, ústavná starostlivosť), mohlo by dôjsť k tomu, že v prípade, že sa budúci osvojitelia rozhodnú proces osvojenia ukončiť inak ako osvojením, by sa maloleté dieťa ocitlo bez akejkoľvek starostlivosti, čo súd nemôže pripustiť. Je totiž úlohou súdu ako štátneho orgánu dbať o to, aby bola zabezpečená riadna výchova dieťaťa a ochrana jeho práv, sledujúc vždy najlepší záujem dieťaťa. Za tým účelom súd môže konať aj z vlastnej právomoci.

Napriek prebiehajúcejmu procesu osvojenia a možnému budúcemu zvereniu maloletej F. do predosvojiteľskej starostlivosti budúcich osvojiteľov mal súd za to, že nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletou je nielen v jej záujme, ale je opatrením nevyhnutným, pretože starostlivosť o maloletú je v súčasnosti zabezpečená len opatrením dočasného charakteru a to na základe predbežného opatrenia súdu, pričom zmenu takéhoto stavu nemožno v dohľadnom čase (do úplného ukončenia procesu osvojenia právoplatným rozhodnutím súdu o osvojení), očakávať. Preto, vychádzajúc z ust. § 54 ods. 2 Zákona o rodine nariadil nad maloletou ústavnú starostlivosť.

V zmysle ust. § 55 ods. 2 Zákona o rodine ak súd nariadil ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa. V danom prípade súd ústavnú starostlivosť nad maloletou síce nariadil z dôvodov na strane matky ako jediného známeho rodiča maloletej, dôvodom na jej nariadenie však neboli nedostatočné rodinné alebo sociálne pomery matky, ale jej nezáujem o dieťa sa starať a vychovávať ho, teda subjektívny postoj voči dieťaťu. Je zrejmé, že nebolo vôľou zákonodarcu, určovať lehotu na úpravu rodinných a sociálnych pomerov aj v takýchto prípadoch nariadenia ústavnej starostlivosti nad maloletých dieťaťom, hoc sa jedná o dôvod na strane rodiča. Určovať lehotu na zabezpečenie zmeny osobného prístupu rodiča k starostlivosti o maloleté dieťa je totiž neúčelné, až absurdné. Ak rodič nemá záujem sa starať o dieťa, len ťažko možno očakávať zmenu jeho prístupu v akejkoľvek súdom určenej lehote.

V zmysle ust. § 81 ods. 1 Zákona o rodine v spojení s ust. § 62 ods. 3 Zákona o rodine súd určil matke maloletej vyživovaciu povinnosť v minimálne zákonnej výške, nakoľko len v takomto rozsahu to odôvodňovali jej možnosti a schopnosti. Podľa ust. § 81 ods. 2 zákona o rodine matka je povinná výživné poukazovať zariadeniu, do ktorého bude dieťa umiestnené.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, pretože sa jedná o konanie, ktoré mohlo začať aj bez návrhu.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní od jeho doručenia na Krajský súd Banská Bystrica prostredníctvom podpísaného súdu (dvojmo).

Podľa ust. § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa ust. § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci

Podľa ust. § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.